

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิเด็ก ปี ค.ศ. 1924 ที่นครเจนีวา ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน ระบุว่า

- 1) เด็กทุกคนจะต้องได้รับสิทธิต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกสีผิว เผ่าพันธุ์ เพศ ภาษา ศาสนา และชนชั้นใด ๆ
- 2) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครอง และมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน
- 3) เด็กทุกคนจะต้องได้รับสิทธิในการมีชื่อ มีสัญชาติ นับตั้งแต่กำเนิด
- 4) เด็กทุกคนจะต้องได้รับประโยชน์ต่าง ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงทางสังคมในทุก ๆ ด้าน อาทิ ด้านโภชนาการ ที่อยู่อาศัย การบันเทิงพักผ่อน และบริการทางการแพทย์
- 5) เด็กทุกคนที่ด้อยทางกาย จิตใจ และสังคม จะต้องได้รับการปฏิบัติรักษา การศึกษา และการดูแลเป็นพิเศษ สอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิต
- 6) เด็กทุกคนจะต้องได้รับความรักและความเข้าใจ ในบรรยากาศแห่งความรักและความมั่นคงอบอุ่น
- 7) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการศึกษา ได้รับโอกาสเต็มที่ในการเล่น และการพักผ่อน
- 8) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครอง และบำบัดรักษาอย่างเร่งด่วนในทุกกรณี
- 9) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากการถูกทอดทิ้ง ทารุณ ทุพต และตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ทุกรูปแบบ
- 10) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครอง เพื่อให้พ้นจากการแบ่งแยกในทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อจะได้เติบโตอย่างมีความเข้าใจ และตระหนักถึงพลังและความสามารถ ในอันที่จะอุทิศตนเพื่อสังคมส่วนรวมสืบต่อไป (เด็กที่ถูกตีในสังคมไทย 2535 : 1-2)

แต่จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันเรากลับพบว่า เด็กไทยเป็นจำนวนมากไม่ได้รับสิทธิโดยชอบธรรม ตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากล ซึ่งการไม่ได้รับสิทธิดังกล่าวเกิดจากสาเหตุหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพื้นฐานวัฒนธรรมและความเชื่อของสังคมไทย ที่มองและให้คุณค่าเด็กและเยาวชน ในลักษณะการปกครองแบบพ่อกับลูก ซึ่งมองว่าพ่อแม่เป็นเจ้าของ จึงมีอำนาจเหนือลูก พ่อแม่มีสิทธิจะทำอะไรกับลูกก็ได้ ทำให้เด็กไทยเป็นจำนวนมากไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิใน

ฐานะความเป็นคนคนหนึ่งในสังคม (เอกสารประกอบการประชุม ประเด็นการวิจัยสำคัญเรื่อง เด็ก เยาวชน และครอบครัวในประเทศไทย 2540 : 5)

นอกจากนั้นปัญหาที่เด็กไม่ได้รับสิทธิตามปฏิญญาสากลดังกล่าว ยังเกิดจากปัญหาด้านเศรษฐกิจในครอบครัวของเด็ก ปัญหาความเสื่อมศีลธรรมของพ่อแม่ ปัญหาความยากจน ปัญหาด้านจิตใจของพ่อแม่ หรือแม้กระทั่งปัญหาสังคม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ กลายเป็นเด็กในภาวะยากลำบากไปในที่สุด

จากข้อมูลล่าสุดที่ได้จากการสำรวจของกรมประชาสงเคราะห์เมื่อกลางปี พ.ศ.2539 ประมาณการว่า เด็กอายุ 0-14 ปีตกอยู่ในภาวะยากลำบากต่าง ๆ กัน คือ

- เด็กประมาณ 6 ล้านคนอยู่ในครอบครัวยากจน
- เด็กประมาณ 1 แสนคนถูกทอดทิ้ง
- เด็กประมาณ 3 แสนห้าหมื่นคนติดเชื้อเอชไอวี
- เด็กประมาณ 3 แสนห้าหมื่นคนเป็นเด็กกำพร้า
- เด็กประมาณ 3 แสนเจ็ดหมื่นคนเป็นเด็กเร่ร่อน และเป็นขอทาน
- เด็กประมาณ 4 แสนกว่าคนเป็นเด็กพิการทางกายและจิตใจ
- เด็กประมาณ 2 แสนกว่าคนเป็นเด็กชนกลุ่มน้อย

และจากเอกสารประกอบการประชุม ประเด็นวิจัยที่สำคัญเรื่องเด็ก เยาวชน และครอบครัวในประเทศไทย ปี 2539 ยังได้มีการสำรวจ และสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบากบางประเภท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาวะที่เด็กไทยถูกเอารัดเอาเปรียบ และไม่ได้รับสิทธิตามปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิเด็ก ปี ค.ศ. 1924 ดังนี้ :

- เด็กถูกทอดทิ้งในประเทศไทยประมาณวันละ 5 คน โดยเฉพาะเด็กติดเชื้อเอชไอวีมีแนวโน้มถูกทอดทิ้งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เด็กที่ถูกทอดทิ้ง 3 ใน 5 คนจะถูกทอดทิ้งหลังคลอด แม่ของเด็กที่ทอดทิ้งถูกจำนวน 4 ใน 5 คนมักมีอายุน้อย ตั้งครรภ์นอกสมรส และต้องเลี้ยงดูตามลำพัง มารดาประมาณ 1 ใน 10 คนแยกทางกับสามี ถูกข่มขืน หรือตั้งครรภ์กับคนในครอบครัว เด็กที่ถูกทอดทิ้งจะมีพัฒนาการล่าช้ากว่าวัย

- เด็กและเยาวชนที่ถูกทารุณ เป็นเหยื่อความขัดแย้งในครอบครัวและสังคม เด็ก 1 ใน 4 คนถูกทุบตีในบ้าน เท่าที่พบเด็กถูกทารุณอายุน้อยที่สุดคือ 24 วัน ผู้กระทำทารุณในครอบครัวมักจะเคยพบเห็นและยอมรับการกระทำทารุณของผู้อื่น ส่วนเด็กที่เคยถูกกระทำทารุณ มีทัศนคติว่าตนเองอาจจะคบตีภรรยาหากประพฤติไม่ดี ส่วนเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ มีแนวโน้มอายุน้อยลง และผู้กระทำก็มีอายุน้อยลงด้วย นอกจากนี้ในสังคมยังมีการทะเลาะ เพิกเฉย ไม่ช่วยเหลือเมื่อพบเห็นเด็กถูกกระทำทารุณ

- เด็กเร่ร่อนนั้นมีทั้งที่เร่ร่อนตามครอบครัวมาหางานทำในเมือง หรือเร่ร่อนโดยลำพัง เฉพาะในเมืองใหญ่อาจมีเป็นหมื่นคน เป็นชายมากกว่าหญิง เด็กเร่ร่อนจำนวน 1 ใน 6 คนจะเร่ร่อนถาวรเป็นขอทาน กินอยู่หลับนอนตามใต้สะพาน ตลาด วัด ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ มาจากครอบครัวขนาดเล็กถึงปานกลาง สาเหตุที่เร่ร่อนนั้น เพราะหนีออกจากบ้าน เพื่อนชวนมาเที่ยว พักหลัง ออกขอทาน หรือขายของตามสี่แยก ทั้งที่ทำงานด้วยตนเอง หรือเป็นเครื่องมือให้พ่อแม่

- เด็กถูกรกรรกรก่อสร้างมีจำนวนเท่าไรไม่ทราบชัด ส่วนใหญ่ขาดโอกาสทุกด้าน เมื่อจบชั้นประถมศึกษาแล้วมักไม่ได้เรียนต่อ เมื่อเลิกอาจได้อยู่กับพ่อแม่ในบริเวณก่อสร้าง เมื่อโตพอช่วยเหลือตนเองได้ ก็มักถูกส่งกลับไปอยู่กับปู่ย่าตายาย เด็กถูกรกรรกรก่อสร้างมักได้รับบาดเจ็บเนื่องจากตะปูตำ ไม้คกใส่ ถูกเหล็กทับ ค้อนทุบมือ แก้วบาด ฯลฯ และมักจะเรียนรู้เรื่องเพศตั้งแต่อายุน้อย

- เด็กและเยาวชนอายุ 0-19 ปี ที่พบจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีความพิการจำนวน 2.8 แสนคน เป็นกลุ่มที่พิการแขนขามากที่สุดซึ่งช่วยเหลือแก้ไขได้ เด็กพิการยังขาดโอกาสการศึกษาที่เท่าเทียม เพียงร้อยละ 4 เท่านั้นที่เข้าเตรียมความพร้อมในช่วงปฐมวัย ซึ่งต่ำกว่าเด็กปกติถึง 15 เท่า

- เด็กในชุมชนแออัดในกรุงเทพฯ มีเกือบ 8 หมื่นคน มักมีปัญหาสุขภาพมาก ขาดอาหาร เป็นโรคผิวหนัง สกปรกอมแมม ทารก 7 ใน 10 คนที่อยู่ในชุมชนแออัดไม่ได้รับการฉีดวัคซีน

- ประมาณว่าปัจจุบันมีเด็กติดเชื้อเอชไอวีจากแม่ประมาณ 6 หมื่นคน ทั้งยังจะต้องกำพร้า เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิตจากโรคเอชไอวีอีกเป็นแสนคน คาดว่าถึงปี พ.ศ.2548 จะมีเด็กติดเชื้อเอชไอวีประมาณ 2 แสนกว่าคน หรือประมาณปีละ 5-8 พันคน

● แม้ว่าตัวเลขที่ทางราชการสำรวจจะพบจำนวนโสเภณีประมาณ 1 แสนกว่าคน แต่ตัวเลขประมาณการของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก คาดว่ามีเด็กขายบริการทางเพศประมาณร้อยละ 40 ของโสเภณีผู้ใหญ่ หรือประมาณหลายแสนคน การศึกษาปัจจัยที่ทำให้มีการขายบริการทางเพศเพิ่มขึ้น พบว่า มีปัจจัยเอื้อหลายประการ คือ ความยากจนในสังคมบริโภคนิยม การเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยว สภาพการพัฒนาประเทศที่ขาดความสมดุล ความแตกต่างระหว่างประชากรกลุ่มต่าง ๆ ค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นบางแห่ง สภาพความสับสนภายในครอบครัว และกระบวนการจัดเกลาในสังคม

ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ส่วนเกิดจากปัจจัยภายนอกตัวเด็กทั้งสิ้น ซึ่งสาเหตุใหญ่ก็น่าจะมาจากคนที่ผู้ใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กไม่เคารพสิทธิในตัวของเด็ก ดัดโอกาสของเด็ก ทำให้เด็กได้รับความกดดัน จนกลายเป็นปัญหาในที่สุด ซึ่งตรงกับที่ วัลลภ ตั้งคณาภิรักษ์ ได้สรุปถึงปัญหาเด็กคือโอกาสไว้ในหนังสือ *เด็กที่ถูกลืมในสังคมไทย ปี 2535 : 2-15* ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องโอกาสในการจะมีชีวิตอยู่

จากรายงาน “สภาวะเด็กไทย” ขององค์การยูนิเซฟ ประจำปี 2534 พบว่าอัตราการตายของเด็กทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ยังสูงถึง 38 คน ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

2. ปัญหาเรื่องการตกอยู่ในภาวะทุพโภชนาการ

จากสถิติของกรมอนามัยปี 2533 พบว่า มีเด็กกลุ่มอายุ 0-5 ปี ตกอยู่ในภาวะทุพโภชนาการในระดับ 1-3 จำนวน 499,257 คน คิดเป็นร้อยละ 19 ของเด็กวัยเดียวกัน แต่หากปรับเกณฑ์ให้สูงขึ้นตามมาตรฐานสากลแล้ว เด็กไทยวัย 0-5 ปีนี้จะตกอยู่ในภาวะทุพโภชนาการสูงถึงร้อยละ 44 หรือ 22,000,000 คน และจากการสำรวจเด็กกลุ่มอายุ 6-12 ปีใน 15 จังหวัดภาคเหนือและบางจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าเด็กร้อยละ 19.31 ของเด็กนักเรียนประถมศึกษาขาดสารไอโอดีน

3. ปัญหาการขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม และเสมอภาค

จากสถิติปี 2526 กระทรวงศึกษาธิการระบุว่าสามารถที่จะรับเด็กเข้าเรียนได้มากถึงร้อยละ 99.42 แต่ปรากฏว่ามีเด็กเพียงร้อยละ 64 เท่านั้นที่สามารถเรียนจบได้อย่างตลอดรอดฝั่ง ส่วนในเรื่องงบประมาณสนับสนุนการศึกษา ปรากฏว่าโรงเรียนในอำเภอที่เจริญแล้ว จะได้รับงบประมาณสูงกว่าโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ซึ่งสวนทางกับสภาพความเป็นจริงของเมืองไทย ที่เด็กจำนวนมากอยู่ในชนบทขาดแคลนทั้งงบประมาณและครูที่มีคุณภาพสูง

4. ปัญหาการใช้แรงงานตั้งแต่วัยเด็ก

สถิติจากแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาวปี 2526 ระบุว่า ไทยมีแรงงานเด็กวัย 7-14 ปี อยู่ตามภาคงานต่าง ๆ มากถึง 1,112,520 คน ในขณะที่สหประชาชาติอ้างว่าการใช้แรงงานเด็กในไทยสูงมาก เฉลี่ยเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากประเทศแทนซาเนีย และ โมซัมบิก

ล่าสุดจากการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักรปี 2531 พบว่ามีเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปีอยู่มากถึง 193,200 คน จำนวนนี้ร้อยละ 97 อยู่นอกเขตเทศบาล สำหรับสภาพการทำงานและรายได้นั้น งานวิจัยของกรมอนามัยปี 2528 ระบุว่าสภาพการใช้แรงงานเด็ก อยู่ในลักษณะที่ต้องทำงานหนัก ชั่วโมงรายต้องทำงานช่วงกลางคืนตั้งแต่ 22.00-06.00 น. ขาดการคุ้มครองและสวัสดิการทุกด้าน ค่าจ้างโดยเฉลี่ยได้เพียงวันละ 22.46 ถึง 27.80 บาท มีบางรายได้รับเพียงวันละ 3 บาทเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่าแรงงานเด็กจะประสบอันตรายเป็นประจำ ทั้งไม่มีการปฐมพยาบาล และตรวจร่างกายประจำปี ที่พักอาหารที่จัดให้ล้วนแล้วแต่ขาดคุณภาพ และเมื่อเด็กประสบอันตรายจากการทำงาน ก็ไม่ได้รับเงินทดแทนตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าแรงงานเด็กในหลาย ๆ แห่งถูกจำกัดสิทธิในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นการผิดกฎหมายเพราะไม่ให้เด็กกลับไปเยี่ยมบ้าน หรือติดต่อทางจดหมายกับพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยเฉพาะที่มีสัญญาเป็นรายปี และบิดามารดาหรือนายหน้ารับเงินไปบางส่วน

5. ปัญหาเด็กตกอยู่ในความพิการ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในปี 2529 อัตราส่วนคนพิการต่อประชากรทั่วประเทศ คิดเป็นประมาณร้อยละ 0.74 ซึ่งหากนำมาเทียบกับประชากรปี 2534 จะพบว่ามีคนพิการอยู่ 407,810 คน ในจำนวนนี้มีเด็กกลุ่มอายุ 7-12 ปี พิการอยู่ประมาณ 51,000 คน และมีเพียงร้อยละ 5 ที่ได้รับบริการการศึกษาพิเศษจากรัฐ

ในแง่ของความพิการด้านจิต พบว่าเด็กพิการทางจิตมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยสถิติเด็กที่เข้ารับการรักษาทางจิตในโรงพยาบาลของรัฐ เพิ่มสูงขึ้นจาก 385 คนในปี 2530 เป็น 396 คนในปี 2531

6. ปัญหาเรื่องเด็กตกเป็นเครื่องบําเรอทางเพศ (โสเภณีเด็ก / เด็กที่ถูกข่มขืน)

แยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ โสเภณีเด็ก และเด็กที่ถูกข่มขืน แต่ละกรณีล้วนแล้วแต่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจนน่าเป็นห่วง ดังสถิติจากสมาคมพิทักษ์เด็กสากลและต่อต้านความเป็นทาส ซึ่งได้ทำการวิจัยปัญหาโสเภณีเด็กในเมืองไทย เพื่อเสนอต่อองค์การสหประชาชาติ ได้พบว่าในปี 2528 มีโสเภณีทั้งประเทศอยู่ประมาณ 1,000,000 คนเศษ ส่วนใหญ่เป็นเด็กสาว โดยเฉพาะโสเภณีในกรุงเทพฯ อยู่ใน

วัยต่ำกว่า 16 ปี ถึง 30,000 คน ในขณะที่โสเภณีวัย 17 ปี กระจุกกระจายอยู่ทั่วประเทศร้อยละ 35 และที่อยู่ในช่วงอายุ 15-16 ปีจะมีอยู่มากถึงร้อยละ 55 ส่วนอายุ 13-14 ปี จะอยู่ที่ร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังมีที่อายุต่ำกว่า 13 ปีด้วย

ส่วนกรณีเด็กที่ถูกข่มขืน พบว่าโดยเฉลี่ย แต่ละวันผู้หญิงไทยถูกข่มขืนชั่วโมงละ 12 คน หรือเฉลี่ย 5 นาทีต่อ 1 คน นอกจากนี้สถิติข้อมูลจากศูนย์วิจัยและพัฒนา ของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ยังพบอีกด้วยเฉพาะในกรุงเทพฯ ๑ มีผู้หญิงตั้งแต่อายุ 2-80 ปี ถูกข่มขืนเฉลี่ยแล้วชั่วโมงละ 4 คน

ยิ่งไปกว่านั้น กรณีข่มขืนดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ ทั้งนี้ก็ด้วยสมมติฐาน 3 ประการ คือ เด็กง่ายต่อการบังคับข่มขืนด้วยกำลัง เด็กถูกหลอกได้ง่าย และเด็กจดจำหน้าตาของผู้ข่มขืนไม่ค่อยได้ ข้อสมมติฐานนี้สอดคล้องกับข้อมูลเด็กที่ถูกข่มขืน ซึ่งทางศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก ตำรวจพบ นั่นคือ เด็กจะถูกผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ๆ ครอบงำการข่มขืนมากที่สุด โดยถูกพ่อเลี้ยง ญาติ และเพื่อนบ้านใกล้เคียงข่มขืน

7. ปัญหาเด็กตกอยู่ในภาวะเร่ร่อนจรจัด

ภาวะเด็กในลักษณะเร่ร่อนแบบค้าโทษนอนนั้น มีมากในกรุงเทพฯ ๑ และตามเมืองใหญ่ใกล้เคียง จากสถิติปี 2523 พบว่า เฉพาะในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์ มีเด็กเร่ร่อนอยู่มากถึง 5,000 กว่าคน และสูงขึ้นถึง 6,000 กว่าคน ในปี 2528 นอกจากนั้นยังมีเด็ก ๆ ที่เร่ร่อนอยู่ภายนอกอีกมาก ประมาณกันว่าไม่ต่ำกว่า 4,000 คน ชีวิตของเด็กเร่ร่อนเหล่านี้ยังชีพด้วยการเก็บเศษผลไม้ตามตลาดสดทั่วไป หรือไม่กี่ก็เก็บเศษอาหารที่เหลือตามร้านอาหารกิน และจำนวนไม่น้อยอาศัยการขอทานและรับจ้างทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อแลกกับเศษเงินหรืออาหารเพื่อยังชีพ และที่หาเงินด้วยการฉกชิงวิ่งราวก็มีไม่น้อย ส่วนที่พักพิงหลับนอนก็อาศัยใต้สะพาน หรือไม่ก็ในคู่อริไฟ

8. ปัญหาเด็กตกอยู่ภายในแหล่งก่อสร้าง

เป็นอีกลักษณะหนึ่งของเด็กเร่ร่อน ที่ต้องติดตามพ่อแม่มาจากชนบท เข้ามาอาศัยอยู่ในบ้านพักคนงานก่อสร้างภายในแหล่งก่อสร้าง จากการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับบ้านทานตะวัน มูลนิธิเด็ก ในปี 2523 พบว่า เฉพาะในเขตเมืองกรุงเทพฯ ๑ มีเด็กถูกกรรมกรก่อสร้างอยู่มากถึง 12,480 คน ขณะเดียวกันแนวโน้มการเพิ่มมากขึ้นของเด็กประเภทนี้ ก็มีมากขึ้นควบคู่ไปกับความล้มเหลวของภาคเกษตรกรรมในชนบท

9. ปัญหาเด็กอยู่ในแหล่งขยะ

คือ ลักษณะของเด็กที่พ่อแม่มีอาชีพอยู่กับการก๊วยขยะบนภูเขาขยะเพื่อนำมาขายเลี้ยงชีพ เด็ก ๆ เหล่านี้จะถูกสอนให้ก๊วยขยะ ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก กล่าวได้ว่าด้วยวัยเพียง 2-3 ขวบ ก็สามารถช่วยพ่อแม่คัดเลือกขยะได้แล้ว และเมื่ออายุ 4-6 ขวบก็สามารถที่จะคำนวณราคาขยะในแต่ละชิ้นได้ รวมทั้งยังสามารถช่วยก๊วยขยะได้อีกด้วย และจากการสำรวจข้อมูลของ กลุ่มชุมชนสัมพันธ์ (องค์กรพัฒนาเอกชนอีกกลุ่มหนึ่งที่ทำงานในพื้นที่กองขยะอ่อนนุช) ในปี 2526 ชาวขยะอ่อนนุชมีทั้งสิ้น 412 ครัวเรือน มีเด็กอยู่ถึง 1,080 คน

10. ปัญหาเด็กตกเป็นเครื่องมือขอตาน

เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่เด็กไทยตั้งแต่วัยทารกถึง 14 ปี ตกเป็นเครื่องมือของผู้ใหญ่ ทั้งที่เป็นพ่อแม่และไม่ใช่พ่อแม่ นำมาเป็นเครื่องมือในการหาเลี้ยงชีพคน กล่าวคือ ถูกบังคับให้ไปนั่งขอตาน หรือไม่ก็อุ้มตระเวนไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนรู้ทุกองสารได้ง่าย เด็กจึงถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการขอตานมากขึ้น ซึ่งจำเพาะในปี 2527 พบว่า ในกรุงเทพฯ ๔ มีเด็กขอตานอยู่มากถึง 1,167 คน

11. ปัญหาเด็กถูกทิ้งหลังคลอด

กรมประชาสงเคราะห์ระบุไว้ว่า เด็กหลังคลอดที่ถูกทอดทิ้งไว้ในโรงพยาบาลและตามถังขยะ สูงถึงปีละ 2,000 คน เฉลี่ยแล้วถึงวันละ 5 รายด้วยกัน

12. ปัญหาเด็กในแหล่งสลัม

ปัจจุบันมีจำนวนสลัมอยู่มากถึง 1,020 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ประชากรรวมทั้งสิ้น 1,300,000 คน ที่เป็นเด็กตั้งแต่อายุ 15 ปีลงมา มีมากกว่า 500,000 คน ซึ่งต้องพจญกับปัญหาการถูกไล่ที่และภัยยาเสพติดที่มีมากมาย และหาได้ง่ายอีกด้วย

ในประเทศไทย รัฐบาลได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้ และอ้อมมือเข้ามาช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสในสังคมไทย ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้ส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี 2506 เป็นต้นมา โดยจัดตั้งให้มีหน่วยงานระดับกองขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานนี้โดยตรง และได้ขยายงานนี้เรื่อยมา จนกระทั่งได้ยกระดับหน่วยงานเป็นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานเทียบเท่าระดับกรม ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่ดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนอีกเป็นจำนวนมาก

มาก เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ (รายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน 2529 : 3)

การจะแก้ปัญหาดู ๆ ให้ถูกลงไปได้ด้วยดีนั้น หากได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจาก คนหมู่มาก หรืออีกนัยหนึ่งหากได้รับความสนใจจากประชาชนภายในสังคมเองด้วยแล้ว ปัญหานั้น ๆ ก็จะคลี่คลายได้ง่ายขึ้น เช่นเดียวกับปัญหาเรื่องเด็กด้อยโอกาสในสังคมไทย มีผู้มองว่าการทำงานของ รัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดูได้ในบางจุด ด้วยเหตุนี้จึงมีกลุ่มคนในสังคมจำนวนหลายกลุ่มรวม ตัวกันขึ้น เพื่อช่วยรัฐบาลแก้ไขปัญหาดูเด็กด้าน ๆ ต่าง ๆ โดยเฉพาะ เนื่องจากพวกเขาเล็งเห็นว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญ ต้องได้รับการแก้ไขอย่างรีบด่วน เพราะหากเด็ก ๆ และเยาวชน ซึ่งต่อไปจะเติบโต เป็นอนาคตของชาตินั้น ต้องได้รับความลำบากในด้านต่าง ๆ และต้องเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหา ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ แทนที่พวกเขาจะเป็นกำลังพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ก็อาจจะกลายเป็นผู้ที่ ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมาอีกนานับประการก็ได้

อย่างที่กล่าวไปแล้วตั้งแต่ตอนต้นว่า การจะดำเนินการแก้ไขปัญหาดู ๆ ให้ถูกลงไปได้ด้วยดี นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนภายในสังคมนั้น ๆ เป็นหลัก เพราะฉะนั้นนอกจากจะ ขอบทุนสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนจากต่างประเทศแล้ว องค์การเอกชนที่ พัฒนาเด็กและเยาวชนเหล่านี้จึงต้องจ้หาร และระดมทุนภายในประเทศขึ้นมาด้วย

การระดมทุนภายในประเทศนี้ จะทำให้สำเร็จถูกลงไปได้ด้วยดีหรือไม่นั้น สิ่งหนึ่งที่ต้อง คำนึงถึงเป็นอย่างมากก็คือว่า องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งหลายสามารถจะนำเสนอ เรื่องราวปัญหาของเด็กด้อยโอกาสผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อ บุคคลได้ดีแค่ไหน นอกจากนั้นความสำเร็จของการระดมทุนภายในประเทศยังขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ ขององค์การในสายตาของประชาชน กล่าวคือ เมื่อประชาชนเปิดรับข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ จนเกิด ความตระหนักต่อปัญหาแล้ว ประชาชนยังต้องเห็นถึงความสำคัญขององค์การควบคู่ไปด้วย การระดม ทุนจึงจะได้ผลอย่างแท้จริง

การให้ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนนั้น จึงนับเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จะนำมาซึ่งความร่วมมือ ของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน เพราะในการให้ข่าว สารจะนำมาซึ่งความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหา และความร่วมมือกันแก้ปัญหาในที่สุด และในการนี้ สื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ล้วนมีบทบาท สำคัญอย่างยิ่ง ในอันที่จะทำหน้าที่เป็นผู้เสนอข้อเท็จจริง ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ความรู้ ความเข้าใจ

พร้อมทั้งกระตุ้นและ สร้างจิตสำนึกการรับรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต หากปัญหาเกี่ยวกับเด็กยังไม่ได้รับการแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากสื่อมวลชนมีคุณลักษณะที่ดี จะต้องสามารถเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว สามารถให้ความรู้และข่าวสาร แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ทั้งยังสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงแน่นได้ (ไพฑิณี ศศิธรนากรแก้ว 2537 : 7)

แม้ว่าสื่อมวลชนจะมีลักษณะเด่น ที่สามารถสื่อสารไปถึงคนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว แต่เพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิผลมากที่สุด องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหลายแห่งจึงได้มีการนำสื่อบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือผู้นำขององค์การนั้น ๆ ที่เป็นที่รู้จักกันดีในสังคม มาเป็นเครื่องมือหรือสื่ออย่างหนึ่งในการเผยแพร่ ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ วัลลภ ดังคณานุรักษ์ หรือที่ในวงการ NGOs (Non - Governmental Organizations) รู้จักกันดีในนาม ครูหุຍุ ใช้วิธีประชาสัมพันธ์ตนเองในฐานะเป็นสื่อบุคคลเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก ซึ่งเขาเป็นผู้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2531

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้ความช่วยเหลือองค์การเอกชนที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตกรุงเทพฯ ฯ เพื่อจะได้ทราบว่าประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาของเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่ นอกจากนี้ ประชาชนมีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสอย่างไร มีความเชื่อถือองค์การเอกชนที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่ ถ้ามี อยู่ในขั้นไหน อย่างไร และมีการตัดสินใจในการช่วยเหลือองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในการนำไปปรับแผนการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การและปัญหาของเด็ก และเยาวชนในสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อไป อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อนักนิเทศศาสตร์ ในการเรียนรู้การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอีกรูปแบบหนึ่ง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสจากสื่อต่าง ๆ กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้ความสนับสนุน

องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตกรุงเทพฯ ฯ โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน กับการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน กับการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนพัฒนาเด็กและเยาวชน กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

ปัญหานำการวิจัย

1. ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาของเด็กด้อยโอกาสอย่างไร
2. ประชาชนมีความตระหนักต่อปัญหาเรื่องเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างไร
3. ประชาชนมีความเชื่อถือต่อเนื้อหาข่าวสารที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างไร
4. ประชาชนมีการตัดสินใจในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างไร
5. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส จะแตกต่างกันไปตามปัจจัยด้านด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษาหรือไม่

6. การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่
7. ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่
8. ความเชื่อถือต่อเนื้อหาข่าวสารที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่
9. ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส แตกต่างกันตามปัจจัยด้านประชากร อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
3. ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
4. ความเชื่อถือต่อเนื้อหาข่าวสารที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
5. ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมุ่งศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเป็นเป้าหมายหลัก เนื่องจากกรุงเทพฯ เป็นแหล่งที่ตั้งขององค์การเอกชนที่ทำงานพัฒนาด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งรวมของคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกระดับการศึกษา ทุกระดับฐานะ และยังเป็นแหล่งรวมของคนจำนวนมากที่มาจากที่ต่าง ๆ กันอีกด้วย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส จากทั้งหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบมูลนิธิเพื่อการสมเคราะห์เด็ก ซึ่งก่อตั้งขึ้นช่วงก่อน 14 ตุลาคม 2516 และองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน (NGOs เด็ก) ซึ่งส่วนมากก่อตั้งขึ้นช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เพราะแม้จะมีนโยบายในการดำเนินงานต่างกันบ้าง แต่วัตถุประสงค์หลักก็เหมือนกัน คือ เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนั่นเอง

นิยามศัพท์ในการวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลและข่าวต่าง ๆ ทางสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล นอกจากนี้การเปิดรับยังพิจารณาถึงลักษณะเนื้อหาของข้อมูลที่เปิดรับจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล โดยจะศึกษาเฉพาะการเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์

โดยในที่นี้จะวัดการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสเท่านั้น

2. สื่อมวลชน หมายถึง โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ อันประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

3. สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง แผ่นพับ โบรชัวร์ ไปตเตอร์ และป้ายประกาศ

4. สื่อบุคคล หมายถึง เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน อาสาสมัคร หรือประชาชน

5. องค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน หมายถึง หน่วยงานซึ่งเอกชน หรือประชาชนจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอื่น ๆ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ และคำกำไร โดยมีการจัดตั้งองค์กรเป็นคณะบุคคล ดูแลรับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างมีระเบียบแบบแผน (รายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน 2529 : 36)

องค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในที่นี้ หมายถึง องค์กรเอกชนที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย และมีสภาพการดำเนินในระดับชาติ โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นเด็กและเยาวชนเท่านั้น

6. เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่มีปัญหาเรื่องโอกาสในการมีชีวิตอยู่, เด็กตกอยู่ในภาวะทุพโภชนาการ, เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม และเสมอภาค, เด็กถูกใช้แรงงาน เป็นแรงงานเด็ก, เด็กพิการ, เด็กที่ตกเป็นเครื่องบำเรอทางเพศ (โสเภณีเด็ก และเด็กที่ถูกข่มขืน), เด็กเร่ร่อนจรจัด, เด็กในแหล่งก่อสร้าง, เด็กในกองขยะ, เด็กที่ตกเป็นเครื่องมือขมขาน, เด็กถูกทิ้งหลังคลอด และเด็กในแหล่งสลัม

7. การพัฒนา (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หรือเจริญขึ้น ทั้งทางด้านวัตถุ และทางด้านคน (ซึ่งมีทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ ร่างกาย สติปัญญา และสังคม)

8. เด็กและเยาวชน (Children , Youth) หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 0-25 ปี โดยเด็กคือผู้มีช่วงอายุระหว่าง 0-14 ปี และเยาวชนมีช่วงอายุระหว่าง 15-25 ปี

9. ความตระหนัก หมายถึง การที่ประชาชนถูกคิด หรือรู้สึกสำนึกได้ถึงบางสิ่งบางอย่างของเหตุการณ์ และประสบการณ์ ซึ่งความตระหนักเกิดจะขึ้นได้ เมื่อมีสิ่งเร้าไปกระตุ้น

โดยในที่นี้จะศึกษาความตระหนัก 2 ประเภท คือ

- ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส
- ความตระหนักต่อบทบาทขององค์กรเอกชนที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชน

10. ความเชื่อถือ คือ สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกเชื่อถือที่มีต่อองค์กร หรือบุคคลในองค์กร ซึ่งมักเรียกกันว่า “ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร” โดยที่ผู้รับสารนั้นประเมินเอาจากความรู้สึก

เชื่อถือ อันมีต่อผู้ส่งสารในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ฉะนั้น ความเชื่อถือต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนจึงขึ้นอยู่กับความรู้ดีขอมรับของผู้รับสารเป็นสำคัญ

โดยในที่นี้จะศึกษาความเชื่อถือ 2 ประเด็น คือ

- ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กค้อยโอกาส
- ความเชื่อถือต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

ความเชื่อถือนี้นี้มีหลายชั้น แต่ความเชื่อถือชั้นสูงสุดจะนำไปสู่การตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

11. การตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ

ซึ่งการช่วยเหลือนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- การสนับสนุนทางตรง ซึ่งได้แก่การบริจาคเงิน บริจาคสิ่งของ และการบริจาคแรง โดยการอาสาเข้าไปเป็นอาสาสมัครทำงานตามองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนต่าง ๆ
- การสนับสนุนทางอ้อม การช่วยเหลือจะเป็นไปในลักษณะแฝง หรือไม่ได้ตั้งใจ คือ การที่ประชาชนถ่ายทอดเรื่องราวของปัญหาเด็กค้อยโอกาสในสังคม หรือไม่ก็เรื่องราวเกี่ยวกับบทบาทขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ให้ผู้อื่นทราบ แบบปากต่อปากไปเรื่อย ๆ หรือทุก ๆ ครั้งที่มีผู้มาถาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบว่า ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการสื่อสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาของเด็กค้อยโอกาสในสังคม อันจะส่งผลให้ประชาชนเกิดความตระหนัก ความเชื่อถือ และตัดสินใจให้ความช่วยเหลือขององค์การเอกชนที่ทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนในที่สุด

2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาส อันจะทำให้เกิดความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจให้ความช่วยเหลือขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในที่สุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสในสังคม ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้รับสาร